

se žalobkyni jednalo o nějakou službu u něho, byla by hned ke konci prvního roku na něm žádala ujednání úmluvy o mzdě a její výši. Žalobkyně nepotřebovala tak činiti, když měla s odvolatelem služební smlouvu již ujednanou, a nárok na přiměřenou úplatu byl jí zabezpečen předpisem §u 1152 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

#### d ů v o d ů:

Nelze uznati opodstatněnost dle čís. 4 §u 503 c. ř. s. uplatněného důvodu dovolacího. Že by byla služební smlouva mezi stranami nevzešla z důvodu, že při úmluvě o ní nebyly ujednány ani »nějaký čas« ani výše mzdy, a také pro nedostatek služebního místa, spočívá na právně mylném výkladu zákona dovolatelem. Z §u 1158 odstavec druhý obč. zák. plyne, že při služební smlouvě vyjednání nějakého času se nevyžaduje, »nějaký čas« vůbec není určitým časem. Okolnost, že nebyla vyjednána mzda, je s ohledem ku §u 1152 obč. zák. rovněž nerozhodna. Zvyklostem poctivých styků by zajisté se přičilo, kdyby mělo býti přepokládáno o žalovaném s hlediska §u 863 obč. zák., když on dle zjištění odvolacího soudu žalobkyni přiměl, aby nenastupovala placené služby, že budou její služby u něho bezplatny. Postačí po této stránce poukaz na dotýčnou část důvodů odvolacího rozsudku, jež dovolací soud sdílí. Není nesprávným posouzením právním, že ku služební smlouvě mezi stranami nemohlo dojíti pro nedostatek služebního místa, nýbrž jde po této stránce o brojení proti ocenění důkazu znaleckého, podle něhož odvolací soud zjistil, že se žalovaný v určitých obdobích bez pomocné síly neobešel, tedy že »služební místo« odvolacím soudem zjištěné u žalovaného bylo.

#### Čís. 2416.

**Ten, komu přísluší »výhradné používání celého bytu«, může do něho přijati též své dospělé děti, postrádající vlastní domácnosti.**

(Rozh. ze dne 21. března 1923, Rv I 383/23.)

Smlouvou ze dne 22. března 1919 prodali manželé Štěpán a Marie M-ovi žalobci dům č. p. 206 v L. Ve smlouvě bylo též stanoveno, že se vyhrazuje »ve prodaném domě č. p. 206 v L. se stavební parcelou a zahradou pro otce spoluprodávajícího Štěpána M-a, totiž pro Augustina M-a, následovní, úplně bezplatné a až do úmrtí Augustina M-a nezkráceně trávající p r á v o b y t u: Výhradné užívání celého jednoho bytu, sestávajícího z pokoje a kuchyně v pravo na brambory a na potraviny s místem na pudě a obvyklá nutná práva takového bytu.« Augustin M., jsa stár a neduživ, vzal si k sobě své bezdětné zletilé děti Ferdinanda a Růženu, které právě byly bez zaměstnání. Žalobě, již vlastník domu domáhal se na Augustinu, Ferdinanda a Růženě M-ových uznání, že právo bytu přísluší pouze Augustinu M-ovi a že ze žalovaných Ferdinanda a Růženy M-ových přísluší právo spoluužívati bytu jen tomu,

koho si právě Augustin M. ku své obsluze a ošetření zvolí, kdežto druhý z nich že se musí vystěhovati, procesní soud první stolice vyhověl. D ů v o d y: Služebnost bytu byla zřízena žalovanému Augustinu M-ovi jen pro něho, tedy jen s ohledem na jeho výlučně osobní potřebu a nikoliv snad na jeho potřebu jako otce zletilých dětí. Nebyloť ve smlouvě vyjádřeno, že služebnost bytu pro tohoto žalovaného zřizuje se též ve prospěch jeho svěprávných dětí (spolužalovaných).

Oprávnění žalovaných Ferdinanda a Růženy M-ových k osobování si práva ku spoluužívání bytu jen jejich otci, spolužalovanému Augustinu M-ovi vyhrazeného, a dále osobování si žalovaným Augustinem M-em práva, poskytnouti spoluužívání bytu svým oběma spolužalovaným dětem, nedá se odvoditi ani z nároků (povinností) stanovených §em 139 obč. zák. Neboť práva (povinnosti) žalovaných z tohoto ustanovení zákona vyplývající jsou jen práva (povinnosti) osobní žalovaných a nejsou neobmezena, nýbrž mohou býti vykonávána jen v právních mezích, t. j. zejména pokud se výkonem jich nevsaňuje do práv cizích, tedy v tomto případě do práva žalobce, pozůstávajícího v tom, že může dle §u 484 obč. zák. požadovati, by služebnost bytu nebyla rozšiřována nad objem osobní potřeby žalovaného Augustina M-a. Poněvadž žalovaní Ferdinand a Růžena M-ovi jsou zletilými a svěprávnými, nepřichází u nich v úvahu povinnost jejich otce, je vychovávatí (§ 139 obč. zák.), plnění kteréžto povinnosti, ovšem jen u dětí neodrostlých, nutně předpokládá společnou domácnost otce s dětmi. Ovšem povinnost otcova (nárok dětí) v §u 139 obč. zák. spočívající, aby otec o život, zdraví a výživu dětí se staral, oživuje k platnosti i když děti odrostly, fysicky zletily a staly se svěprávnými, a sice jakmile takové děti do situace toho potřebné upadnou — což by tedy bylo v tomto případě, kdy žalovaní Ferdinand a Růžena M-ovi jsou bez zaměstnání, bez přístřeší a proto si nemohou založiti samostatnou domácnost. Ale poněvadž v takovém případě péče otce o život, zdraví a o slušnou výživu (§ 139 obč. zák.) dětí fysicky zletilých a svěprávných nezávisí výlučně jen od toho, zda děti ty sdílí společně byt s otcem (neboť povinnosti té možno zadostučiniti, aniž by muselo dojíti k takovému spoluužívání bytu otcova) — není možno z předpisu §u 139 obč. zák. vyvoditi, že žalovaný Augustin M. přibráním si do bytu zletilých spolužalovaných jest oprávněn služebnost bytu rozšiřovati (§ 506, 521, 484 obč. zák.).

O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Dle §u 505 obč. zák. může ten, kdo má právo užívatí cizí věci, bráti z ní užitky svému stavu, své živnosti a své domácnosti přiměřené. K domácnosti uživatele patří však také děti, jsou-li ještě dle §u 141 obč. zák. na podporu otce poukázány, při čemž nečiní rozdílu, zda jsou již zletilé čili nic. V tomto případě jest nesporno, že Ferdinand a Marie M-ovi jsou nyní bez zaměstnání, bez přístřeší a že proto si nemohou založiti samostatnou domácnost. Nebyl-li tudíž ve smlouvě, služebnost bytu přisuzující, takový případ výslovně vyloučen, což dle smluv se nestalo, nemůže býti v tom, že Augustin M. vzal k sobě do bytu dvě děti, spatřováno rozšiřování služebnosti, pak-li se tím počet místností, osobami těmi obývaný, nerozmnožuje, což žalobcem ani tvrzeno nebylo. Že by Augustin M. do bytu, ohledně něhož mu přísluší právo bydlení, směl vzíti jen osoby,

k jeho obsluze nevyhnutelně potřebné, ani ve smlouvě ani v zákoně určeno není a nejeví se proto tento náhled prvního soudce správným, pročež bylo odvolání vyhověno a žaloba zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y:

Pro rozsah práva je především směrodatným výklad smlouvy tržové ze dne 22. března 1919. Smlouva tato a jmenovitě užití slov v ní »v ý h r a d n é užívání celého jednoho bytu«, pravidlem § 914 obč. zák. vyložená, zřetelně projevuje smluvní úmysl smluvních stran, že nejde o služebnost užívání omezenou výlučně na požívatelovu osobu, nýbrž že se vztahuje dle §u 505 obč. zák. na brání takového užitku, který se srovnává s jeho stavem, s jeho živností a s jeho domácím hospodářstvím. Poněvadž jde o »v ý h r a d n é u ž í v á n í celého jednoho bytu«, nemůže býti se zřetelem na § 505 obč. zák. právní pochybnosti o tom, že způsobu tohoto výhradního užívání nemohou býti kladeny meze potud, že by uživatel, k jehož domácnosti podle zjištění odvolacího soudu náležejí také spolužalování, jeho děti, na jeho podporu, byť zletilé, dle §u 141 obč. zák. odkázané, poněvadž jsou bez zaměstnání, bez přístřeší a nemohou si založiti vlastní domácnost, nebyl, o výhradné užívání jednoho celého bytu se opíraje, oprávněn tyto své děti do své domácnosti přijmouti. Přijetím těchto dětí do své domácnosti oprávněný svého užívacího práva nerozšířil.

#### Čís. 2417.

**Mzda horníkova jest vyňata z exekuce, i pokud jde o vymáhání výživného ze zákona.**

(Rozh. ze dne 21. března 1923, R II 482 22.)

S o u d p r v é s t o l i c e povolil exekuci na mzdu horníka ku vydobytí pohledávky jeho manželky na výživné ze zákona. R e k u r s n í s o u d exekuční návrh zamítl. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

#### D ů v o d y:

Dle §u 207 horn. zák. ze dne 23. května 1854, čís. 146 ř. zák., jenž jest výslovně zachován v platnosti článkem IX. čís. 11 uvoz. zák. k ex. ř., nedopouštěly se ani obstarávky, ani exekuce na úkolní mzdy a mzdy za směnu havířu. Tato výsada havířstva nebyla změněna ani zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., jak bylo obšírně doličeno plenárním usnesením nejvyššího soudu ze dne 16. května 1922, čís. pres. 58 22. Výsada, §em 207 horn. zák. normovaná, nezná výjimky ani ohledně nároku privilegovaných, ke kterým patří zejména zákonné nároky na výživné. Jest sice pravda, že plenimární rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 22. března 1900, čís. 145 uznávalo výjimku ve prospěch pohledávek privilegovaných a tím zároveň ve pro-